

27.2.2003

1064/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Jouni Toivola

VIIVÄSTYS RAKENNUSVALVONTAA YM. KOSKEVAAN KIRJEESEEN VASTAAMISESSA

1 KANTELU

A arvostelee 24.4.2002 eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan saapuneessa kantelukirjoituksessa Vaasan kaupungin viranomaisten menettelyä osuuskauppa B:n marketin (osoite Touko lantie 1) henkilökunnan pysäköintialuetta sekä ilmastointilaitteita koskevassa asiassa. Kantelija epäilee, että pysäköintialue on rakennettu rakennuslainsäädännön vastaisesti. Ilmastointilaitteista aiheutuu kantelun mukaan meluhaittaa. Lisäksi kantelija on tyytymätön siihen, että kaupunki vastasi hänen ja alueen eräiden muiden asukkaiden allekirjoittamaan, mm. mainittuja seikkoja koskevaan kirjeeseen vasta useiden vuosien kuluttua kirjeen saapumisesta. Kantelija pyytää myös tutkimaan, onko asian käsittelyssä menetely muutoinkin epäasianmukaisesti.

2 SELVITYS

Vaasan kaupunginhallitus on 24.6.2002 antanut kantelun johdosta selvityksensä, johon on liitetty kaupungin ympäristönsuojelupäällikön ja rakennuslakimiehen selvitykset. Kaupunki on pyytänyt asiasta myös osuuskauppa B:n edustajan lausunnon. Jäljennökset mainituista selvityksistä ja lausunnosta on lähetetty kantelijalle erikseen tiedoksi.

3 RATKAISU

3.1 Alueen asukkaiden kirjeeseen vastaaminen

A ja 10 muuta alueen asukasta osoittivat Vaasan kaupunginhallitukselle 3.11.1997 päivätyyn kirjeeseen, jossa he mm. vaativat kaupunginhallitusta määräämään eräistä marketin alueen rakennelmia, pysäköintialuetta, kuljetusjärjestelyjä ja lumitöitä koskevista toimenpiteistä. Kirje saapui kaupunginhallituksen kirjaamoon 7.11.1997.

Saadun selvityksen mukaan kirjeestä pyydettiin ympäristölautakunnan lausunto 13.11.1997 ja kirje lähetettiin tiedoksi tekniselle virastolle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle. Projektinjohtaja pyysi 24.3.1998 rakennuslautakunnalta selvitystä rakennuslupamenettelystä.

Ympäristölautakunta antoi lausuntonsa asiasta 4.3.1998, mutta kaupunginhallitus ei käsitellyt lausuntoa. Rakennuslautakunta ei antanut lausuntoa asiassa.

Kaupunginhallitus vastasi A:n ym. kirjeeseen 5.2.2002 päivätyllä kirjeellä. A:n ym. kirjettä koskevan asian käsittely kesti siten neljä vuotta kolme kuukautta.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä. Ennen 1.3.2000 vastaava säännös oli tuolloin voimassa olleen hallitusmuodon 16 §:ssä.

Asian laatu ja sen edellyttämät toimenpiteet voivat sinänsä joskus antaa aiheen pitkäänkin käsittelyaikaan. Tässä tapauksessa asian käsittelyyn ei kuitenkaan ole sisällynyt sellaisia toimenpiteitä, joilla pitkää käsittelyaika voitaisiin perustella. Asia ei ole ollut erityisen laaja eikä sen valmistelun voida katsoa vaatineen poikkeuksellisen suurta työmäärää.

Katson, että A:n ym. kirjettä koskevan asian käsittelyaika on ollut kohtuuttoman pitkä. Vaasan kaupunginhallitus on laiminlyönyt velvollisuutensa huolehtia asian käsittelystä ilman aiheetonta viivytystä.

3.2

Henkilökunnan pysäköintialue

Vaasan kaupungingeodeetti päätti syyskuussa 1995 vuokrata osuuskauppa B:lle määräajaksi (1.10.1995 - 30.9.2005) 3800 m²:n suuruisen osan asemakaavassa Yhdyntien suojaviheralueeksi (EV) varatusta alueesta. Osuuskauppa B kunnosti alueen henkilökunnan pysäköintialueeksi. Saadun selvityksen mukaan pysäköintialueella ei ole rakennuslainsäädännön mukaista viranomaislupaa (tai ilmoitukseen perustuvaa hyväksyntää). Toisaalta kaupungin rakennuslakimies on selvityksessään todennut, että ennen vuotta 2000 voimassa olleen rakennuslain mukaan tällaiselle "maanvaraiselle" pysäköintialueelle ei ole myöskään tarvinnut hakea rakennus- tai toimenpidelupaa.

Pysäköintialue on asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan toteutettu rakennuslain ja -asetuksen voimassaoloaikana. Mahdollista luvan (tai ilmoituksen) tarvetta olisi käsitykseni mukaan arvioitava lähinnä silloisen rakennusasetuksen 50 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella.

Rakennusasetuksen 50 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan toimenpidelupa oli haettava mm. sellaisen rakennelman tai laitoksen, jolla on merkittävää vaikutusta ympäröivän alueen maankäyttöön, kuten suurehkon varaston, muusta alueesta erotetun urheilu- tai kokoontumisalueen ja muun kuin ulkoilulain nojalla perustetun asuntovaunualueen sijoittamiseen.

Rakennusasetuksen 50 §:n 2 momentin mukaan kunnan (kaupungin) rakennusjärjestyksessä voitiin määrätä mm. mainitun 1 momentin 3 kohdan soveltamatta jättämisestä, kohdan soveltamisesta vain osassa kunnan aluetta ja ilmoitusmenettelystä luvanvaraisuuden sijasta. Vaasan kaupungin rakennuslakimieheltä puhelimitse saadun tiedon mukaan 1990-luvun loppupuolella voimassa olleen kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan rakennusasetuksen 50 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet olivat luvanvaraisia (eräät muut rakennelmat olivat ilmoituksenvaraisia).

Vaikka rakennusasetuksen em. kohdan esimerkkiluettelossa ei mainittukaan nimenomaisesti pysäköintialuetta, säännöstä olisi käsitykseni mukaan tarvittaessa voitu soveltaa myös laajamittaisen, ympäristövaikutuksiltaan merkittävän pysäköintialueen sijoittamiseen. Kysymys siitä, millaiset hankkeet ovat edellyttäneet rakennusasetuksen 50 §:n mukaista toimenpidelupaa, on kuitenkin yksittäistapauksissa ollut usein tulkinnanvarainen. Kaupungin rakennuslakimies on tässä tapauksessa katsonut, että kantelussa tarkoitettu, kestopäällystämätön pysäköintialue ei ole edellyttänyt toimenpidelupaa.

Katson, että kaupungin rakennusvalvontaviranomainen ei ole menetellyt asiassa lainvastaisesti tai laiminlyönyt velvollisuuksiaan, vaikka pysäköintialueelle ei ole vaadittu rakennuslain mukaista toimenpidelupaa.

3.3

Muut kanteluväitteet

Muilta osin asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä, että kaupungin viranomaiset olisivat menettelleet asiassa lainvastaisesti taikka laiminlyöneet velvollisuutensa.

3.4

Toimenpiteet

Saatan vastaisen varalle Vaasan kaupunginhallituksen tietoon edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen asian käsittelyn aiheettomasta viivästymisestä. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni Vaasan kaupunginhallitukselle.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan ohessa.